

COSTA OEST

VIDAL VIDAL vvidal@presencia.cat

Coprincesa

Eleccions a França. Primera volta. El 6 de maig, la segona. Aquella nit ja sabrem el nom del pròxim president de la Cinquena República. I el de la seva parella. La primera dama. Suposant que de les urnes no en surti vencedora Marine Le Pen, ja que aleshores els papers canviarien.

Titular de la màxima magistratura republicana, però també de la meitat del poder honorífic al Principat d'Andorra. L'altra meitat correspon al bisbe de la Seu d'Urgell. En aquest cas, no hi ha primera dama. Per la part francesa sí. I quina dama! La que fins avui ha ostentat la distinció es diu Carla Bruni. Caram, els andorrans, quin glamur. La senyora del copríncep Sarkozy és tota una bellesa. I a sobre canta prou bé.

Ara, la copríncepsa de les Valls és també personatge literari, protagonista secundari –però amb llum pròpia– d'una novel·la d'Albert Villaró, *L'escala del dolor*, acabada d'editar per Columna i que corre el risc de passar desapercebuda enmig del xuclador del Sant Jordi. Seria una llàstima, perquè estic parlant d'una obra excel·lent, entretinguda i molt ben escrita. Res de nou, tractant-se de Villaró, que ja ha donat mostres sobrades de talent en llibres anteriors. De fet, aquest d'ara és una seqüela –que pot ser llegida amb tota independència– de *Blau de Prússia*, premi Carlemany 2006. Andreu Boix, oficial de la policia andorrana, torna a investigar un crim misteriós produït en aquell «país sense putes ni captaires, però amb assassins», en paraules del mateix autor. I amb fumadors en locals públics, encara.

Una de les gràcies principals de la novel·la radica justament en la descoberta, per part de lectors que coneixen només aquell paradís entre altes muntanyes nevades per les seves botigues o les pistes d'esquí, de les intimitats d'una societat opaca i endogàmica, a mig camí de la tradició pairal i la modernitat més cosmopolita –els Emirats Andorrans Units, en irònica expressió villaroniana–, que oculta si fa no fa els mateixos secrets que entitats estatals de fronteres més extenses, a la terra baixa. La sentència de l'autor respecte que ningú no té una vida sense un doble fons al maletzer, pot ser també aplicada als països, per petits i mig episcopals que siguin.

La trama, trepidant, té lloc durant un breu període en què es trasbalsa la placidesa aparent de les parròquies de les dues Valires. La Setmana de l'Isard, quan cada setembre mig miler d'andorrans deixen feina i família per enfilar-se als cims per *pelar cabres*, coincideix amb la visita institucional de *monsieur* Sarkozy i la seva fotogènica esposa, que comparteixen al cinquanta per cent potestat simbòlica amb un bisbe «apologeta entusiasta o obligat de la continència i el celibat». Sort encara, en aquest sentit, que no s'ha pogut presentar a les eleccions el senyor Strauss-Kahn...

«La copríncepsa de les Valls és també personatge literari, protagonista secundari –però amb llum pròpia– d'una novel·la d'Albert Villaró, 'L'escala del dolor'»

LLUÍS ROMERO

De la seva banda, apologeta entusiasta o fingit, Villaró es recrea en les descripcions laudatòries de la copríncepsa Carla, a qui ens presenta movent-se «com si fos ingràvida, amb lleugeresa d'ectoplasma». Una lleugeresa com la de la prosa fluïda d'aquest escriptor nascut a la Seu en 1964 i andorrà consort, que baixa bé i amb gust però que no es limita a pintar un retrat frívol i superficial de la realitat social que aborda ni de la vida, sobretot la sentimental, més complicada del que caldria. I sense manual d'instruccions per entendre com funciona.